

**Správa o stave a vývoji kriminality páchanej
na senioroch za rok 2025**

1. Úvod

Správa o stave a vývoji kriminality páchanej na senioroch za rok 2025 (ďalej len „správa“) je predkladaná ako informatívny materiál na zasadnutie Rady vlády Slovenskej republiky pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných politík procesu starnutia populácie.

Podkladom pre spracovanie správy boli štatistické údaje o trestnej činnosti sledované Policajným zborom (ďalej len „PZ“) v rámci Evidenčno-štatistického systému kriminality (ďalej len „EŠSK“). Správa bola spracovaná za rok 2025 s poukázaním na stav a vývoj kriminality páchanej na senioroch za obdobie rokov 2021 - 2025.

Z hľadiska trestného práva je senior považovaný za chránenú osobu definovanú v § 139 ods. 1 písm. e) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov ako osobu vyššieho veku.

Osobou vyššieho veku sa podľa § 127 ods. 3 Trestného zákona rozumie osoba staršia ako 60 rokov.

Vyššia právna ochrana seniorov je premietnutá do kvalifikovaných skutkových podstát niektorých trestných činov tak, že ak bol trestný čin spáchaný na osobe vyššieho veku, odôvodňuje to uložiť páchateľovi prísnejší trest.

To, že seniori sú rizikovými obeťami trestnej činnosti, vyplýva z odbornej literatúry aj z praktických skúseností. Riziko, že senior sa ľahšie stane obeťou trestnej činnosti, súvisí s jeho vysokým vekom a sociálnou izoláciou. Často ide o osamelo žijúce osoby, pre ktoré je príznačné stereotypné správanie, dôverčivosť a fyzická bezbrannosť. Vplyvom vyššieho veku sa u seniorov zároveň prejavujú rôzne somatické problémy, ako je zhoršenie zraku, sluchu, motoriky a úbytok fyzickej sily (kondície), ktoré sú sprevádzané rôznymi chorobami.

Uvedené faktory jednoznačne ovplyvňujú páchanie trestnej činnosti na senioroch, pričom páchatelia sa cielene v mnohých prípadoch zameriavajú na seniorov z dôvodu tzv. cesty ľahšieho odporu. Tieto faktory zároveň negatívne ovplyvňujú odhaľovanie a objasňovanie tejto trestnej činnosti z dôvodu, že senior nedokáže dostatočne reprodukovať vnímaný dej, vrátane osoby páchateľa, s ktorým prišiel do kontaktu.

2. Kriminalita páchaná na senioroch

V roku 2025 bolo na území Slovenskej republiky zistených celkom 44 759 trestných činov. Celkovo tak oproti roku 2024 došlo k zníženiu všetkých trestných činov o 155.

Na senioroch bolo v roku 2025 spáchaných celkom 2570 trestných činov, čo v porovnaní s minulým rokom predstavuje zvýšenie o 743 trestných činov. V roku 2025 nastal opäť trend znižovania celkovej kriminality (počtu zistených všetkých trestných činov), avšak u kriminality páchanej na senioroch bol zistený nárast kriminality (príloha č. 1).

Z hľadiska štruktúry trestnej činnosti sú i naďalej seniori najčastejšie obeťami násilnej kriminality (894 prípadov), následne ekonomickej kriminality (892 prípadov) a majetkovej kriminality (535 prípadov). Podrobnejší stav je charakterizovaný v ďalších častiach tejto správy. Mravnostná kriminalita tvorí 17 prípadov a zostávajúca kriminalita (nedbanlivostné trestné činy spôsobené pri nehodách alebo úrazoch) tvorí 226 prípadov, nepredstavuje z kriminologického hľadiska bezpečnostné riziko pre seniorov, preto nie je potrebné sa ňou detailnejšie zaoberať. Počet trestných činov spáchaných na senioroch podľa druhu kriminality je graficky znázornený v prílohe č. 2.

Z geografického hľadiska najvyšší počet trestných činov spáchaných na senioroch bol zistený v Bratislavskom kraji, Trenčianskom kraji a Košickom kraji. Najnižší počet týchto trestných činov bol zistený v Žilinskom kraji a Trnavskom kraji. Tento stav je typicky ovplyvnený najmä najvyššou koncentráciou obyvateľov, sociálnymi a ekonomickými faktormi daných regiónov. Počet zistených trestných činov spáchaných na senioroch za rok 2025 podľa regiónov je znázornený v prílohe č. 3.

Zvýšený počet prípadov oproti minulému roku bol zistený vo všetkých krajoch. Vývoj počtu zistených trestných činov spáchaných na senioroch podľa regiónov je graficky znázornený v prílohe č. 4.

Podiel zistených trestných činov spáchaných na senioroch na ulici (verejnom priestranstve) predstavuje 336 prípadov. Páchanie kriminality na týchto miestach je typické pre násilnú kriminalitu a majetkovú kriminalitu (lúpeže, úmyselné ublíženia na zdraví, vreckové krádeže a krádeže na osobách). Páchanie trestnej činnosti na senioroch je však stále častejšie v diskretnejšom domácom prostredí. Podiel spáchaných trestných činov na senioroch v byte (obydlí) predstavuje 321 prípadov.

Medzi poškodenými tvoria 1345 obetí ženy, muži tvoria 1189 obetí. Tento podiel (prevaha žien) je v poslednom období relatívne ustálený. Štruktúra obetí trestných činov spáchaných na senioroch je zobrazená v prílohe č. 5.

Z celkového počtu 2570 prípadov bolo zistených 882 páchatel'ov, oproti roku 2024 ide o nárast o 151 páchatel'ov. Z uvedeného počtu bolo 374 páchatel'ov s trestnou minulosťou, 162 páchatel'ov pod vplyvom alkoholu, 390 nezamestnaných páchatel'ov a 46 páchatel'ov mladších ako 18 rokov. V porovnaní s minulým rokom sa znížil iba počet páchatel'ov mladších ako 18 rokov. Štruktúra páchatel'ov trestných činov spáchaných na senioroch je graficky znázornená v prílohe č. 6.

Predmetom záujmu páchatel'ov boli najmä peniaze v hotovosti, šperky a iné cennosti.

2.1. Násilná kriminalita

V rámci Slovenskej republiky bolo v roku 2025 zistených celkom 4 535 násilných trestných činov. Z celkového počtu násilných trestných činov bolo na senioroch spáchaných 894 trestných činov, čo v porovnaní s rokom 2024 predstavuje pokles o 130 trestných činov. Počet zistených násilných trestných činov spáchaných na senioroch je graficky znázornený v prílohe č. 7.

Z hľadiska jednotlivých druhov násilných trestných činov boli seniory najčastejšie obeťami nebezpečného vyhrážania (405 prípadov), následne ublíženia na zdraví (190 prípadov), lúpeže (92 prípadov), týrania blízkej osoby a zverenej osoby (65 prípadov), vydierania (57 prípadov) a porušovania domovej slobody (28 prípadov). Štruktúra sa oproti minulosti nemení, opätovne dominuje trestný čin nebezpečného vyhrážania. Mierny nárast bol zistený pri trestnom čine lúpeže, úmyselné ublíženie na zdraví, vydieranie. Štruktúra zistených násilných trestných činov spáchaných na senioroch je graficky znázornená v prílohe č. 8.

Násilná kriminalita je v ostatnom období prevažne páchaná v uzavretom domácom prostredí, ide o trestné činy spáchané v súvislosti s domácim násilím, pri ktorých je páchatelom priamy príbuzný seniora alebo jemu blízka osoba, ktorá sa o neho stará alebo s ním žije v spoločnej domácnosti, čo je typické najmä pre úmyselné ublíženie na zdraví, nebezpečné vyhrážanie, vraždu a v neposlednom rade týranie blízkej osoby a zverenej osoby. Páchatelia sú pri týchto trestných činoch agresívnejší a predmetom ich záujmu je získanie hnutel'ného alebo nehnuteľného majetku seniora. Vo väčšine prípadov konajú pod vplyvom alkoholu alebo iných návykových látok. Skutky sú páchané s odopieraním stravy, spánku, použitím fyzického násilia, vulgárneho správania alebo zanedbávaním starostlivosti. Páchatelia sa snažia od seniora získať jeho finančné úspory, sociálne dávky alebo dôchodok, ktoré následne používajú pre vlastnú potrebu, najmä za účelom kúpy alkoholu, cigariet či vyplatenia svojich dlhov. Takéto správanie je typické najmä pre páchatel'ov s nižším sociálnym postavením a nízkym príjmom. Zásadným problémom v boji proti tejto kriminalite je jej vysoká latentnosť, ľahostajnosť okolia obeť a strach obeť o svoju budúcnosť a o budúcnosť svojho príbuzného v prípadoch, v ktorých prebieha trestné konanie.

Z regionálneho hľadiska bolo najviac prípadov zistených v Trenčianskom kraji. Najmenej prípadov bolo zistených v Trnavskom kraji. Údaje za rok 2025 podľa regiónov sú graficky znázornené v prílohe č. 9.

Oproti minulému roku bol zaznamenaný nárast vo všetkých krajoch okrem Žilinského kraja. Vývoj počtu zistených násilných trestných činov spáchaných na senioroch podľa regiónov je znázornený v prílohe č. 10.

Podiel násilných trestných činov spáchaných na ulici predstavuje 13,29 %. Oproti roku 2024 ide o nárast, ktorý predstavuje 3,48 %. Na ulici bolo najviac spáchaných úmyselných ublížení na zdraví, nebezpečných vyhrážaní a lúpeží. Podiel násilných trestných činov spáchaných v byte predstavuje 24,60 %, oproti minulému roku ide o 4,84 % pokles. Najviac prípadov v byte bolo zistených pri trestnom čine nebezpečného vyhrážania, týrania blízkej osoby a zverenej osoby, úmyselného ublíženia na zdraví. Aj táto skutočnosť potvrdzuje, že násilná kriminalita je i naďalej viac páchaná v domácom prostredí.

Ženy boli obeťami častejšie, tvorili 50,22 % podiel, oproti minulému roku ide o mierny pokles o 0,21 %. Najviac boli obeťami pri nebezpečnom vyhrážaní, týraní blízkej a zverenej osoby a ublížení a na zdraví.

Páchatelia s trestnou minulosťou tvorili 30,76 % podiel, oproti roku 2024 ide o 1,08 % pokles. Páchatelia, ktorí konali pod vplyvom alkoholu, predstavovali 16,89 % podiel, v porovnaní s minulým rokom ide o 2,11 % nárast. Títo páchatelia boli najčastejšie zistení pri nebezpečnom vyhrážaní a úmyselnom ublížení na zdraví. Páchatelia mladší ako 18 rokov boli najčastejšie zistení pri nebezpečnom vyhrážaní, tvorili 1,11 % podiel (v porovnaní s minulým rokom klesol ich podiel o 0,37 %).

Predmetom záujmu páchatel'ov pri násilnej kriminalite boli najčastejšie peniaze, alebo rôzne cennosti, ktoré sa páchatelia snažili rýchlo speňažiť.

2.1.1. Domáce násilie páchané na senioroch

Domáce násilie zahŕňa rôzne formy fyzického, psychického, sexuálneho, ekonomického a sociálneho násillia, ktoré sa zväčša nevyskytujú samostatne, ale v kombinácii viacerých foriem. Fyzické násilie sa prejavuje najmä bitím, kopaním, údermi, škrtením, spôsobovaním rán a popálením, ohrozovaním zbraňou, vystavovaním vplyvu látok spôsobilých poškodiť zdravie a podobne. Psychické násilie sa vyznačuje zastrašovaním, urážaním, vyhrázaním sa, obviňovaním, ponížovaním, pohrdavým zaobchádzaním, neustálym sledovaním, vyvolávaním stresu alebo strachu. Sexuálne násilie sa vyznačuje donútením iného násillím alebo hrozbou násillia k súložiu alebo k sexuálnym praktikám, ktoré odmieta. Pri domácom násillí na senioroch bývajú okrem fyzického a psychického násillia často prítomné aj formy sociálneho násillia (zatváranie v byte, izolácia od príbuzných a známych, zákaz telefonovania, izolácia od možnosti vyhľadať pomoc a podobne), ekonomického násillia (obmedzovanie prístupu k financiám, násillné odoberanie dôchodku, manipulácia s účtom seniora, zmena dispozície s účtom, nútenie k prevodu vlastníctva nehnuteľnosti, obmedzovanie prístupu k majetku, ktorý má senior právo užívať a podobne) a zanedbávania seniora (odopieranie hygienických potrieb, stravy, kúrenia, nedôstojné podmienky bývania, zanedbávanie zdravotnej starostlivosti, nepodávanie predpísaných liekov a ďalšie). Domáce násilie sa odohráva v súkromí, spravidla bez svedkov, neobmedzuje sa len na jednu epizódu, ale práve naopak, stále častejším opakovaním pribúda jeho intenzita (tzv. cyklus násillia). Násillie je prostriedkom na získanie moci a kontroly násillníka nad obeťou (tzv. teória kruhu moci a kontroly). Je potrebné odlíšiť domáce násillie od konfliktu. Kým v prípade konfliktu sú obidve strany rovnocenné, pre domáce násillie je typické asymetrické rozdelenie rolí, ktoré je nemenné (násillník je vždy dominantný, obeť submisívna, podriadená).

Pod pojem domáce násillie možno subsumovať rôznorodé protiprávne konania rôznej intenzity, ktoré z hľadiska závažnosti môžu napĺňať skutkovú podstatu trestného činu alebo priestupku. Trestný zákon neupravuje samostatnú skutkovú podstatu trestného činu domáceho násillia. Konanie páchatel'a môže byť podľa povahy konkrétneho prípadu posúdené ako trestný čin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 Trestného zákona alebo ako niektorý z iných trestných činov uvedených v osobitnej časti Trestného zákona, ak bol takýto trestný čin spáchaný na blízkej osobe podľa § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona. Štatistické údaje o prípadoch domáceho násillia identifikovaných ako niektorý z trestných činov podľa osobitnej časti Trestného zákona sú sledované v rámci EŠSK, ktorý obsahuje aj údaje o obetiach starších ako 60 rokov. Počet trestných činov, ktoré PZ identifikoval ako „domáce násillie“ z celkového počtu zistených trestných činov v rámci uvedeného štatistického sledovania, predstavuje údaj „Spáchané príbuzným“. Uvedený údaj sa však vzťahuje len na už objasnené prípady, keďže pri súčasnom systéme vedenia štatistických ukazovateľov je možné príznak spáchania trestného činu príbuzným, ktorý indikuje domáce násillie, sledovať len v objasnených trestných činoch. Vzhľadom na uvedené súčasné limity štatistického vykazovania tejto trestnej činnosti nie je možné u tejto trestnej činnosti relevantne hodnotiť všetky štatistické ukazovatele (počet zistených trestných činov, objasnenosť a pod.), s výnimkou trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 Trestného zákona, ktorý subsumuje konania spáchané výlučne v rámci tzv. domáceho násillia (teda aj neobjasnené trestné činy).

V roku 2025 PZ identifikoval celkovo 255 trestných činov v rámci domáceho násillia na senioroch. V porovnaní s rokom 2024 ide o nárast trestných činov o 20 prípadov. Najčastejším trestným činom bolo nebezpečné vyhrávanie (164 skutkov), ktoré predstavuje 64,30 % podiel na trestných činoch v rámci domáceho násillia na senioroch. V porovnaní s rokom 2024 (155 skutkov) ide o nárast o 9 prípadov. Čo sa týka podielu tohto trestného činu na celkovej trestnej činnosti domáceho násillia na senioroch, v medziročnom porovnaní ide o pokles podielu o 1,66 %. Druhým najčastejším bol trestný čin týrania blízkej osoby a zverenej osoby (35 skutkov) s podielom 21,34 %. V porovnaní s rokom 2024 (28 skutkov)

predstavuje nárast o 7 skutkov. Čo sa týka podielu tohto trestného činu na celkovej trestnej činnosti domáceho násillia na senioroch, v medziročnom porovnaní ide o nárast podielu o 9,43 %. Najmenej častými trestnými činmi v rámci domáceho násillia na senioroch boli trestný čin obmedzovania osobnej slobody a trestné činy sexuálne.

Z regionálneho hľadiska bolo výrazne najviac trestných činov identifikovaných v Trenčianskom kraji (75), najmenej trestných činov bolo v Bratislavskom kraji (17). V medziročnom porovnaní bol nárast tejto trestnej činnosti zaznamenaný v piatich krajoch (najvýraznejší nárast bol v Trenčianskom kraji + 15). Pokles tejto trestnej činnosti bol zaznamenaný v troch krajoch (najvýraznejší pokles bol v Bratislavskom kraji -8).

U páchatel'ov prevláda výrazný podiel tých, ktorí sa domáceho násillia dopúšťali voči svojim rodičom (40,39 % podiel). Oproti roku 2024 bol zistený pokles podielu o 9,82 %. Podiel páchatel'ov domáceho násillia voči starým rodičom tvoril 8,23 %, oproti roku 2024 bol zistený nárast podielu o 0,57 %.

Títo páchatelia sa domáceho násillia voči svojim rodičom a starým rodičom dopúšťajú často pod vplyvom alkoholu alebo inej návykovej látky s cieľom získať peniaze za účelom uspokojenia svojich potrieb (kúpa alkoholu, cigariet, resp. inej návykovej látky). Ak senior nie je ochotný finančne prispieť, páchatelia sa stávajú agresívnymi a dlhodobo dokázu týrať svojich najbližších príbuzných, často až dotedy, kým prípad nie je odhalený. Okrem fyzického násillia páchatelia často využívajú aj psychické pôsobenie na obeť, napríklad vyhrážky fyzickou likvidáciou, slovné ponižovania a podobne.

Významný podiel domáceho násillia na senioroch tvorí tzv. manželské domáce násillie, kedy ide o prípady, kde páchatel'om bol manžel alebo manželka obeť, v drvivej väčšine ide o prípady, kde páchatel'om je manžel (muž). Jedným z možných dôvodov tohto fenoménu je naďalej pretrvávajúca nerovnosť v mocenských vzťahoch medzi ženami a mužmi v našej spoločnosti (tradičný model rodiny v podobe „muž, hlava rodiny“). Na pozadí tradičných spoločenských štruktúr môže byť tiež násillie na ženách prostriedkom presadzovania moci a kontroly na individuálnej úrovni v rámci rodiny.

Podiel manželského domáceho násillia predstavoval 17,64 %, oproti roku 2024 bol zistený nárast podielu o 0,19 %. Prípady, kde páchatel'om bol druh alebo družka obeť, predstavujú nevýrazný podiel.

Častejšími seniorskými obeťami trestnej činnosti v rámci domáceho násillia sú ženy, ktoré v roku 2025 tvorili 77,64 %, oproti roku 2024 ide o 3,17 % nárast podielu. Podiel obetí žien oproti obetiam mužov výraznejšie prevláda aj z pohľadu trestných činov nebezpečného vyhrážania a týrania blízkej osoby a zverenej osoby.

Problematike domáceho násillia venuje PZ zvýšenú pozornosť, keďže domáce násillie ohrozuje najmä tých najzraniteľnejších (deti, ženy, osoby vyššieho veku), zameriava sa najmä na včasnú identifikáciu prípadov domáceho násillia, v každom jednotlivom prípade oznámenia domáceho násillia vyhodnocuje riziko ohrozenia osoby a následne podľa povahy konkrétneho prípadu prijíma potrebné opatrenia na ochranu ohrozených osôb. Policajti prvého kontaktu pri preverovaní oznámení domáceho násillia využívajú metódu na kvalifikovaný odhad rizika ohrozenia vo forme „Dotazníka na odhad rizika ohrozenia“ (otázky kladené ohrozenej osobe), ktorý slúži policajtom ako pomôcka na včasné identifikovanie domáceho násillie, často ešte v počiatočných štádiách. Pri vyhodnocovaní rizika venuje PZ osobitnú pozornosť prípadom, keď je prítomná obzvlášť zraniteľná osoba (dieťa, chorá osoba, odkázaná osoba, osoba vyššieho veku, tehotná žena), útočník vlastní zbraň, hrozí použitím zbrane alebo zbraň použil. Orgány činné v trestnom konaní (vyšetrovatel' PZ a poverený príslušník PZ) vykonávajú od momentu prvého kontaktu s obeťou individuálne posudzovanie potrieb obeť za účelom prijatia opatrení na ochranu obeť pred druhotnou viktimizáciou a opakovanou viktimizáciou podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku a zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

neskorších predpisov, pričom osobitnú pozornosť venujú prípadom, v ktorých obeťou je tzv. obzvlášť zraniteľná osoba.

Významným opatrením na ochranu osôb ohrozených domácim násilím, ktoré PZ využíval aj v roku 2025, je oprávnenie policajta vykázat' násilnú osobu z bytu alebo domu alebo iného priestoru spoločne obývaného s ohrozenou osobou a aj z jeho bezprostredného okolia podľa § 27a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o PZ v znení neskorších predpisov, a to na 14 dní. Súčasťou vykázania je aj zákaz vykázanej osoby nepribližovať sa k ohrozenej osobe na vzdialenosť menšiu ako 50 metrov.

Príslušníci PZ venujú náležitú pozornosť každému oznámeniu domáceho násilia, policajti každý prípad individuálne vyhodnocujú a v praxi realizujú v súlade s platnou legislatívou. V policajnej praxi je tiež využívaná aj písomná pomôcka Metodika postupu PZ v prípadoch domáceho násilia.

PZ kladie osobitný dôraz aj na profesionalizáciu policajtov a ich vzdelávanie k problematike domáceho násilia. Uvedená problematika je obsiahnutá v školských vzdelávacích programoch stredných odborných škôl PZ ako aj Akadémie Policajného zboru v Bratislave (ďalej len „A PZ“). Policajti v praxi sú pravidelne preškoľovaní z príslušných interných predpisov a metodík a tiež absolvujú osobitné školenia zamerané na prácu s obzvlášť zraniteľnými obeťami, v rámci ktorých je venovaná pozornosť prehĺbeniu vedomostí aj k problematike komunikácie s osobitnou kategóriou obetí – seniorov.

V období od roku 2019 do 2022 bol na A PZ realizovaný špecializovaný vzdelávací kurz pre policajtov (vyšetrovateľov PZ a poverených príslušníkov PZ) k práci s obzvlášť zraniteľnými obeťami v rámci projektu „Špeciálne výsluchové miestnosti pre detské obeť a ďalšie obzvlášť zraniteľné obeť trestných činov“. Vzdelávanie vo forme 5-dňových kurzov spočívalo vo výcviku a odbornej príprave zameranej na identifikáciu obeť a jej potrieb a komunikáciu s obeťou s rešpektom, citlivo a profesionálne. Vzdelávanie pokračuje v rámci udržateľnosti tohto projektu, pričom celkovo bolo doposiaľ (stav k 31. decembru 2025) vyškolených v tomto projekte **472** policajtov (**45** kurzov). Z uvedeného počtu bolo v roku 2025 v rámci udržateľnosti projektu vyškolených **23** policajtov (**2** udržiavacie kurzy).

V roku 2023 bol na A PZ realizovaný vzdelávací program v rámci projektu „Zlepšenie ochrany práv obeť – posilnenie kapacít a postupov boja proti násiliu na ženách a domácemu násiliu“, určený pre vyšetrovateľov PZ, ktorí sa v prevažnej miere venujú vyšetrovaniu prípadov násilia na ženách a domáceho násilia. Toto vzdelávanie formou 4-dňových kurzov pokračuje v rámci udržateľnosti projektu. V tomto projekte sa doposiaľ (stav k 31. decembru 2025) uskutočnilo **16** kurzov a bolo vyškolených celkovo **159** policajtov (vyšetrovateľov PZ), z toho v roku 2025 bolo v rámci udržateľnosti projektu vyškolených **21** policajtov (**2** udržiavacie kurzy).

V dňoch 29. septembra 2025 až 30. septembra 2025 sa v priestoroch Centra účelových zariadení Smrekovec Donovaly uskutočnilo stretnutie pracovnej skupiny zriadenej rozkazom prezidenta PZ č. 112/2023 o pracovnej skupine na problematiku domáceho násilia v znení neskorších predpisov, súčasťou ktorého bolo aj inštruktážno-metodické zamestnanie pre policajtov, ktorí sa špecializujú na danú problematiku. Tejto aktivity sa zúčastnilo spolu 23 policajtov z útvarov PZ. Na tomto podujatí aktívne vystúpili aj zástupcovia Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, Koordinačno-metodického centra pre prevenciu násilia na ženách, A PZ ako aj polície Českej republiky, ktorí odprezentovali svoje poznatky k danej téme. Súčasťou bola aj prezentácia Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na tému „Obzvlášť zraniteľné obeť so zameraním na špecifiká výsluchu deť a seniorov vrátane judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva“

S ochranou obeť domáceho násilia súvisí aj budovanie špeciálnych výsluchových miestností, ktoré slúžia nielen pre detské obeť ale aj ďalšie obzvlášť zraniteľné obeť, vrátane obeť vyššieho veku.

V rámci vyššie uvedených projektov bolo zriadených celkovo 23 špeciálnych výsluchových miestností (Bratislava IV, Bratislava – A PZ, Malacky, Trnava, Senica, Nitra, Nové Zámky, Bánovce nad Bebravou, Dolný Kubín, Banská Bystrica, Lučenec, Poprad, Prešov, Košice, Michalovce, Galanta, Topoľčany, Považská Bystrica, Martin, Čadca, Žiar nad Hronom, Spišská Nová Ves, Stropkov).

Ďalšie 2 špeciálne výsluchové miestnosti (Bratislava a Humenné) boli v roku 2023 mimo vyššie uvedených projektov zriadené pre obeť obchodovania s ľuďmi v rámci projektu úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru (ďalej len „P PZ“) pod názvom „*Boj proti obchodovaniu s ľuďmi a aplikácia nástrojov na jej predchádzanie*“.

Využívanie špeciálnych výsluchových miestností považuje PZ za účinný a efektívny nástroj na ochranu obzvlášť zraniteľných obeť pred druhotnou viktimizáciou a opakovanou viktimizáciou. Priestor výsluchovej miestnosti je prispôsobený tak, aby eliminoval u obeť neprijemné zážitky spôsobené štandardným prostredím policajných útvarov a tiež bránil priamemu kontaktu obeť s páchatelom pri realizácii úkonov trestného konania.

Z hľadiska celkového trendu vývoja trestnej činnosti páchanej v rámci domáceho násillia na senioroch, dostupné štatistické údaje PZ poukazujú na stagnujúci trend vývoja tejto kriminality v medzioročnom porovnaní, čo však nemusí odzrkadľovať jej reálny vývoj. Považujeme však za potrebné poznamenať, že táto trestná činnosť sa vyznačuje vysokou mierou latencie, pričom počet týchto prípadov môže byť omnoho vyšší, než ukazuje štatistika PZ, ktorá odzrkadľuje len prípady, ktoré boli oznámené PZ, prípadne o ktorých sa PZ dozvedel v rámci plnenia služobných úloh. Mnoho prípadov domáceho násillia ostáva neoznámených a neodhalených. Dôvodom môže byť napríklad strach obeť z pomsty násillníka a z možného stupňovania jeho agresívneho konania, ekonomická závislosť a odkázanosť obeť na starostlivosť páchatel'a, pretrvávajúci citový vzťah k páchatel'ovi, ktorý je obeť blízka osoba, prípadne aj pocity hanby pred okolím. V prípade seniorov sa môže pridružiť často aj zlý zdravotný stav seniora, odkázanosť seniora na starostlivosť a opateru zo strany inej osoby, nedostatok informácií o danej problematike, resp. obmedzený prístup k informáciám podstatne sťažujú schopnosť seniorov riešiť situáciu. Častý býva aj nezájum okolia, ktoré neraz vníma domáce násillie ako čisto súkromnú záležitosť. Z tohto pohľadu sú seniori vysoko rizikovými obeťami. Informácie prostredníctvom moderných informačných technológií (internet, sociálne siete) sú pre väčšinu starších ľudí nedostupné, alebo takéto zdroje informácií starší ľudia často nevyužívajú. Z hľadiska informovanosti seniorov preto naďalej zohrávajú významnú úlohu klasické masovokomunikačné prostriedky (televízia, rozhlas, tlač), a to tak na celoštátnej, ako aj regionálnej úrovni.

Pri osvetových aktivitách považuje PZ za dôležité informovať verejnú, vrátane zraniteľných cieľových skupín, o fenoméne domáceho násillia ako o negatívnom patologickom jave, ktorý nesmie byť spoločnosťou tolerovaný a taktiež poskytovať rady o možnostiach riešenia krízových situácií súvisiacich s násillím a navigovať obeť, resp. preživších násillia na inštitúcie, ktoré poskytujú pomoc.

Pri riešení domáceho násillia na senioroch PZ spolupracuje najmä s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky ale aj s ďalšími relevantnými rezortmi aj mimovládnyimi organizáciami. Organizácie tretieho sektora môžu výrazne pomôcť pri riešení situácie obeť domáceho násillia, najmä čo sa týka poskytovania odbornej pomoci (právne, psychologické a sociálne poradenstvo, ubytovanie v krízových centrách a ďalšie služby).

2.2. Majetková kriminalita

V rámci Slovenskej republiky bolo v roku 2025 zistených celkom 13 224 majetkových trestných činov. Na senioroch bolo spáchaných 535 majetkových trestných činov, čo predstavuje oproti minulému roku nárast o 143 trestných činov. Počet zistených

majetkových trestných činov spáchaných na senioroch je graficky znázornený v prílohe č. 14.

Z dostupných údajov vyplýva, že seniori sú obeťami len veľmi úzkeho okruhu majetkových trestných činov. Početne najviac boli zistené krádeže (na osobách a vreckové), ktoré tvorili až 366 prípadov z celkovej majetkovej kriminality spáchanej na senioroch. Štruktúra zistených majetkových trestných činov spáchaných na senioroch je graficky znázornená v prílohe č. 15.

Pri regionálnom rozložení majetkovej kriminality bolo najviac prípadov zistených v rámci Košického kraja (183 prípadov) a v rámci Bratislavského kraja (177 prípadov). Najmenej prípadov bolo zistených v Žilinskom kraji (12 prípadov). Počet zistených majetkových trestných činov spáchaných na senioroch podľa regiónov v roku 2025 je graficky znázornený v prílohe č. 16.

Podľa regiónov bolo medziročne zaznamenané zvýšenie počtu prípadov majetkovej kriminality najmä v Bratislavskom kraji a Košickom kraji. Vývoj počtu zistených majetkových trestných činov spáchaných na senioroch podľa regiónov je znázornený v prílohe č. 17.

Pre majetkové trestné činy je charakteristické, že sú najčastejšie páchané na verejnosti, napr. na ulici, v parkoch, nákupných centrách alebo v dopravných prostriedkoch. Páchatelia si vytipujú seniora z dôvodu jeho vysokého veku, spomalených reakcií a často aj zlého zdravotného stavu. Cieľom páchatel'ov je zmocniť sa akejkoľvek finančnej hotovosti, mobilného telefónu, či iných cenností, ktoré má senior pri sebe alebo na sebe.

Predmetom záujmu majetkovej kriminality boli peniaze v hotovosti, cennosti a osobné doklady.

2.3. Ekonomická kriminalita

V rámci Slovenskej republiky bolo v roku 2025 zistených celkom 9 164 ekonomických trestných činov. Je potrebné upozorniť na určitú odlišnosť pri štatistickom sledovaní tejto kriminality na rozdiel od predchádzajúcich druhov kriminality. Vo väčšine prípadov ekonomickej kriminality je obeťou, resp. poškodeným verejný záujem alebo právnická osoba. V tejto súvislosti, ako aj pre účely tejto správy, sa pod ekonomickou kriminalitou páchanou na fyzických osobách, teda aj na senioroch, rozumejú iba trestné činy sprenevery a podvodu.

Na senioroch bolo spáchaných 892 ekonomických trestných činov, oproti minulému roku bol zistený nárast o 518 prípadov. Počet zistených ekonomických trestných činov spáchaných na senioroch je graficky znázornený v prílohe č. 18.

Pre ekonomickú kriminalitu páchanú na senioroch je typické, že vo väčšine prípadov ide o podvodné konania, ktoré spočívajú v nízkom právnom povedomí seniorov, neznalosti zákonov a ich vysokej dôverčivosti. Pre páchatel'ov ide o výnosnú trestnú činnosť, keďže seniorov veľmi jednoducho a za krátky čas uvedú do omylu, či už pri požičiavaní peňazí, ponúkaní rôznych tovarov a služieb, predaji nehnuteľností, výhodnom investovaní finančných prostriedkov alebo uzatváraní rôznych zmlúv a dohôd. Štruktúra zistených ekonomických trestných činov spáchaných na senioroch je graficky znázornená v prílohe č. 19.

Z regionálneho pohľadu bol najvyšší počet ekonomických trestných činov zistený v rámci Bratislavského kraja. Najmenej prípadov bolo zistených v Žilinskom kraji. Počet zistených ekonomických trestných činov spáchaných na senioroch podľa regiónov v roku 2025 je znázornený v prílohe č. 20.

Oproti minulému roku bol vo všetkých krajoch zistený nárast ekonomickej kriminality páchanej na senioroch. Vývoj počtu zistených ekonomických trestných činov spáchaných na senioroch podľa regiónov je znázornený v prílohe č. 21

2.3.1. Špecifická kriminalita páchaná na senioroch

Neoddeliteľnou súčasťou v rámci sledovania ekonomickej kriminality na senioroch je tzv. špecifická kriminalita páchaná na senioroch. V závislosti od trestno-právnej kvalifikácie skutku obsahuje ekonomickú kriminalitu (podvod, sprenevera), majetkovú kriminalitu (krádež) a násilnú kriminalitu (lúpež, porušovanie domovej slobody, nátlak). Vzhľadom

na systematiku a konzistenciu správy, z hľadiska početnosti jednotlivých trestných činov ako i z historických dôvodov (najviac zastúpené podvody), je predmetná kriminalita zaradená pod ekonomickú kriminalitu. Ide o trestnú činnosť páchanú sofistikovaným a organizovaným spôsobom cielene na senioroch, pri ktorej páchatelia pod rôznymi vymyslenými legendami oslovujú seniorov a podvodným konaním, krádežou a často aj za použitia násilia sa snažia zmocniť ich celoživotných úspor. Táto kriminalita vykazuje aj významný stupeň latentnosti, kedy seniori najmä neoznamujú túto trestnú činnosť a to hlavne z dôvodu pocitu hanby, strachu, či nevedomenia si, že sa stali obeťou podvodníkov alebo zlodějov. Podvodníci využívajú viacero spôsobov, ako získať dôveru seniorov, mnoho nečestných techník a používajú niekoľko legiend s rôznymi emotívnymi príbehmi, pod ktorými oslovujú seniorov.

V roku 2025 bolo zistených celkom 219 trestných činov špecifickej kriminality páchanej na senioroch, oproti minulému roku bol zistený nárast o 94 prípadov.

Z trestných činov bolo najviac spáchaných podvodov (215 prípadov) a tvoria najväčšiu časť tejto kriminality. Charakter trestnej činnosti sa oproti minulosti nemení. Aktuálny trend naznačuje, že páchatelia sa pri tejto kriminalite aj v súčasnosti zameriavajú najviac na podvodné konania. Počet zistených trestných činov a štruktúra trestných činov špecifickej kriminality páchanej na senioroch sú graficky znázornené v prílohách č. 22 a 23.

Najviac prípadov bolo zistených v Trnavskom kraji a Bratislavskom kraji. Najmenej prípadov bolo Trenčianskom kraji a Košickom kraji. Počet zistených trestných činov špecifickej kriminality páchanej na senioroch za rok 2025 podľa regiónov je znázornený v prílohe č. 24. Vývoj počtu zistených trestných činov špecifickej kriminality páchanej na senioroch podľa regiónov je znázornený v prílohe č. 25.

K najčastejším legendám patrí „falošný policajt“ (101 prípadov) a „falošný vnuk“ (66 prípadov). Aj v roku 2025 bol najčastejšie používaný špecifický „modus operandi“, pri ktorom sa páchatel predstavuje v telefonickom rozhovore ako policajt alebo lekár, ktorý oznámil seniorovi, že jeho príbuzný zapríčinil dopravnú nehodu (pod vplyvom alkoholu), leží v nemocnici, nemôže komunikovať, lebo si pri nehode poranil jazyk a spôsobil inej osobe ťažkú ujmu na zdraví a vysokú škodu. Páchatel pri legende „falošný policajt“ taktiež kontaktuje poškodeného seniora ako príslušník kriminálnej polície a vysvetľuje poškodenému, že ho chce ochrániť pred zlodějom. Následne navedie poškodeného seniora, aby všetky cennosti, ktoré má doma, spolu s finančnou hotovosťou, vložil do tašky alebo igelitového vrečka a tento vyhodil z balkóna, alebo vyložil pred domom. V niekoľkých prípadoch došlo aj k osobnému prevzatiu hotovosti páchatelom od poškodenej osoby. Páchatel ako „falošný vnuk“ kontaktuje seniora telefonicky za účelom požičania peňazí na rôzne účely (napr. kúpa auta, nehnuteľnosti) a predstavuje sa ako jeho príbuzný alebo vzdialený príbuzný (napr. vnuk, syn, brat, synovec, bratranec), príp. ako jeho dobrý známy, spolužiak alebo kamarát zo školy jeho príbuzného. Je nutné uviesť, že v niektorých prípadoch seniori po telefonickom kontaktovaní striktné postupujú podľa pokynov volajúceho (teda páchatel'a) a informácie si vopred nepreverujú u svojich príbuzných, resp. preveria si ich neskoro, zvyčajne až po odovzdaní peňazí, čím dochádza k dokonaniu trestného činu, ktoré bezprostredne súvisí s vylákaním finančných úspor od seniora. Ide o dôsledok toho, že seniori sú v nepretržitom kontakte s páchatelom a snažia sa pre neho zadovážiť požadovanú sumu peňazí, lebo ich páchatel opakovane telefonicky kontaktuje viackrát

za sebou a žiada ich, že je to s úrne, aby s nikým z rodiny o tejto veci nekomunikovali. Ak seniori peniaze nemajú doma (u seba), páchatelia ich žiadajú, aby peniaze išli vybrať zo svojich osobných účtov, z bankomatu alebo si ich požičali od susedov. Seniori následne podľa pokynov volajúcich podvodníkov peniaze vložia na konkrétny účet v banke, zašlú medzinárodným prevodom peňazí do zahraničia (číslo účtu im sprístupní volajúci páchatel'), odovzdajú peniaze neznámej osobe alebo peniaze v obálke, taške vyhodia von oknom neznámej osobe spolu so šperkami, príp. ich nechajú na vopred určenom mieste. I napriek uvedenému sa vyskytujú i prípady, keď sú seniori obozretní, neuveria neznámej osobe, ktorá ich telefonicky kontaktuje a uvádzané skutočnosti si včas overia u svojich príbuzných alebo známych, resp. kontaktujú PZ.

Páchatelia sa pri podvodných konaniach cielene zameriavajú na seniorov najmä z dôvodu ich dôverčivosti a ochoty pomôcť a preto používajú vymyslené legendy s rôznymi emotívnymi príbehmi (napr. príbuzní seniora sú v ohrození života, hrozí im väzenie a pod.), ktoré spôsobujú nerozvážne a unáhlené konanie seniorov, pri ktorom si neuvedomia, že sú obeťami podvodníkov. V kombinácii s doslova nátlakovým správaním podvodníkov a vyvolaním „časového stresu“ seniorom (aj vzhľadom na mentálnu úroveň zodpovedajúcu ich veku) prakticky nezostáva priestor na overenie si uvádzaných skutočností.

V roku 2025 nebola zaznamenaná legenda „kamión“ a „šmejdi“. Pri legende „kamión“ páchatelia oslovujú seniorov na verejnosti a pýtajú sa na cestu do nemocnice. Predstierajú, že sú cudzinci a nemajú miestnu znalosť. Následne prosia seniora, aby im požičal peniaze na operáciu ich príbuzného, ktorý mal nehodu s kamiónom a leží v nemocnici. Ako zábezpeku poskytujú seniorom peniaze v inej mene (v uzavretom kufri) s tým, že peniaze do krátkej doby vrátia.

Ide o prípady, kedy páchatelia navštevujú seniorov priamo v ich príbytkoch a predstavujú sa ako pracovníci plynárni, vodárni, elektrárni, pôšt, zdravotných poisťovní, obecných úradov alebo iných inštitúcií. Seniorov oslovujú pod zámienkou, že prišli vyplatiť preplatok za vodu, inkasovať nedoplatok za plyn, zvýšiť dôchodok, ponúkajú výhodné zdravotné poistenie, príspevky na lieky alebo rôzne zdravotné pomôcky.

Taktiež nebola zaznamenaná legenda „podomový predaj“, pri ktorých páchatelia navštevujú seniorov priamo doma v príbytkoch a ponúkajú im rôzny tovar na predaj (multifunkčnú upratovaciu stanicu, kuchynský riad, nože, prikrývky z ovčieho rúna, zdravotné pomôcky a pod.).

Iné legendy tvorili 51 prípadov. Ide o prípady, kedy páchatelia vymýšľajú nové zámienky a ľsti, ako získať dôveru seniorov a následne od nich podvodne vylákať peniaze. Páchatelia predstierajú, že vykonávajú rôzne odborné práce (výmena odkvapových rúr, odvoz smetí), ponúkajú pomoc (výhodný predaj zemiakov, darovanie jabĺk, sú noví susedia a prišli sa zoznámiť) alebo potrebujú okamžitú pomoc (požičanie kladiva na opravu auta, požičanie peňazí na živobytie, predstierajú kúpu nehnuteľnosti, priniesli odkaz od známeho alebo prišli vrátiť peniaze).

Podiel používaných legiend špecifickej kriminality páchanej na senioroch v roku 2025 je graficky znázornený v prílohe č. 26.

Páchatelmi tejto kriminality sú v prevažnej väčšine osoby zo špecifických sociálne uzavretých komunít s vysokou koncentráciou tzv. rodinných klanov, ktoré sa dlhodobo a sofistikovane pripravujú na jej páchanie (precízne si vymýšľajú legendy, odovzdávajú si skúsenosti a hlavne pružne reagujú na vzniknutú situáciu, ktorú vedú pomocou emotívnych prípadov majstrovsky zneužiť). Pochádzajú najmä z južného Slovenska, ale taktiež aj zo zahraničia, predovšetkým z Českej republiky, Maďarska, Poľska a Rumunska. Páchanie tejto kriminality je pre nich veľmi lukratívnou činnosťou a zabezpečuje im finančné prostriedky na obživu a iné spoločenské potreby. Na seniorov sa orientujú z dôvodu ich stereotypného správania, pravidelného mesačného príjmu (dôchodok), našetrených úspor

a v neposlednom rade ich dôverčivosti, nepoučiteľnosti a ochoty pomôcť. Predmetom záujmu páchatel'ov pri tejto kriminalite sú vždy peniaze. Dňa 30. 10. 2024 P PZ uverejnilo vo Vestníku P PZ Rozkaz Prezidenta PZ č. 109/2024 z 30. októbra 2024 o špecializovanom tíme k prípadom podvodov na senioroch. Vedúci vyšetrovacieho tímu je starší vyšetrovateľ oddelenia vyšetrovania odboru kriminálnej polície Prezídia Policajného zboru v Bratislave (ďalej len „OKP P PZ“) a súčasne koordinátor prezídia. V rámci špecializovaného tímu vedúci tímu spracoval 4 opatrenia podľa čl. 19 ods. 1 Nariadenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 56/2025 o činnosti pri odhaľovaní trestných činov a o postupe v trestnom konaní (ďalej len „N MV SR č. 56/2025“) o určení osobitnej príslušnosti špecializovaného tímu k prípadom podvodov na senioroch zriadeného Rozkazom Prezidenta PZ č. 109/2024 z 30. októbra 2024 nahradený Rozkazom Prezidenta PZ č. 60/2025 z 12. augusta 2025, na konanie vo veci trestného činu podvodu podľa § 221 Trestného zákona spáchaného organizovanou skupinou.

Vzhľadom na vyššie uvedené, a vychádzajúc zo základného faktu, že páchatelia volajú poškodeným osobám na pevné linky, OKP P PZ v roku 2025 naďalej spolupracuje zo spoločnosťou Slovak Telekom a.s., na spoločných aktivitách ohľadne preverovania a vyšetrovania trestných činov a taktiež pracuje na rozvinutí spolupráce vo veci preventívnych aktivít medzi Políciou Slovenskej republiky a spoločnosťou Slovak Telekom a.s., ktoré prispievajú na zabezpečenie väčšej informovanosti zákazníkov pevných liniek čo sú starší ľudia „tzv. chránené osoby“.

3. Odpočet preventívnych opatrení

Prevenencia predstavuje neoddeliteľnú súčasť boja proti kriminalite páchanej na senioroch. PZ a Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky jej venuje náležitú pozornosť a podľa potreby vykonáva preventívne opatrenia a aktivity zamerané na ochranu seniorov pred zneužívaním, násilím a podvodmi.

V roku 2025 pokračoval odbor komunikácie a prevencie Prezídia Policajného zboru (ďalej len „OKaP P PZ“) spolu s OKP P PZ v rámci prevencie kriminality naďalej sa prioritne zamerať na seniorov, ktorí väčšinu svojho času trávia osamelo v domácom prostredí s minimálnym sociálnym kontaktom. Práve pre túto cieľovú skupinu obyvateľov nad 60 rokov predĺžil PZ spoluprácu so Slovenskou poštou, a. s. (ďalej len „SP“) preventívny program, ktorého cieľom je osloviť aj tých seniorov, ktorí väčšinu svojho času trávia v domácom prostredí s minimálnym sociálnym kontaktom.

Polícia venuje problematike podvodov páchaných na senioroch, teda ochrane pred konaním osôb, ktoré páchajú trestnú činnosť na osobách vyššieho veku s používaním legiend s cieľom získať od nich finančnú hotovosť osobitnú pozornosť. Aj v roku 2024 bol na celoslovenskej úrovni realizovaný projekt v súčinnosti s OKP P PZ a v spolupráci s „SP“ s názvom „*Seniori zbystrite pozornosť!*“. Súčasťou projektu je informačný leták, ktorý obsahuje konkrétne rady, ktoré by seniori mali dodržiavať v prípade telefonátov, v ktorých ich niekto žiada o peniaze.

Preventívny program „*Seniori, zbystrite pozornosť!*“ (ďalej len „preventívny program“):

Cieľom tejto preventívnej aktivity je zníženie kriminality páchanej na senioroch, zvýšenie bezpečnosti seniorov. Zvýšením povedomia seniorov, poskytnutím dôležitých rád, ako sa nestáť obeťou podvodníkov a zlodejov. Dôležité rady a informácie o nových spôsoboch páchania trestnej činnosti na senioroch, ktorá je prezentovaná v stručných radách, resp. príkladoch, ako sa môžu snažiť podvodníci pod rôznymi zámienkami vylákať zo seniorov osobné údaje, bankové údaje, peniaze, šperky a tým ich obráť o celoživotné úspory. Tieto rady sú cenné najmä pre seniorov, ktorí sa prevažne zdržiavajú doma a majú obmedzené možnosti kontaktu s okolím, majú menší priestor na iné preventívne aktivity, ktoré sa vykonávajú pre cieľovú skupinu seniorov. Forma komunikácie je individuálny rozhovor so seniorom za prítomnosti poštového doručovateľa, čo predstavuje priestor aj na zodpovedanie prípadných doplňujúcich otázok seniorov. V zmysle metodickej pomôcky sú seniorom vysvetlené spôsoby, ktorými sa snažia podvodníci na senioroch páchať trestnú činnosť pod rôznymi legendami. Lokality, v ktorých je aktivita vykonávaná sa pravidelne každý mesiac aktualizujú.

Súčasťou preventívneho programu je aj leták, ktorý upozorňuje seniorov, aby zbystrili pozornosť pri telefonátoch, v ktorých ich ktokoľvek žiada o peniaze i niekoľko dôležitých rád, ako sa nestáť obeťou podvodníkov a zlodejov. V rámci tohto programu bolo v roku 2025 uskutočnených 1 131 aktivít s počtom oslovených 11 695 seniorov. 2

Preventívna činnosť realizovaná preventivistami je vždy adresná a vychádza z potreby reagovať na aktuálne podvodné konania, obeťou ktorých sú práve seniori. Častým problémom, na ktorý polícia pri vykonávaní preventívnych aktivít pre staršiu vekovú skupinu obyvateľstva však narážala, bola možnosť osobného kontaktu policajta so seniorom. V rámci vyšetrovania tejto špecifickej trestnej činnosti, ako aj poznatkov, ktorými kriminálna polícia disponuje vyplýva, že obeťami sú osamelí seniori, ktorí majú minimálny sociálny kontakt. Ak seniori nie sú aktívni, nenavštevujú verejné podujatia, nežijú kultúrno-spoločenským životom, nie sú centralizovaní v ustanovizniach združujúcich seniorov, úsilie polície o osobný kontakt, nadviazanie dialógu a sprostredkovanie dôležitých informácií na zvýšenie bezpečnosti a ochrany seniora sú značne sťažené. PZ prijíma i naďalej opatrenia

a využíva všetky dostupné formy a prostriedky, ktorými je možné eliminovať páchanie tejto trestnej činnosti.

PZ realizáciou celoslovenského projektu „Bezpečná jeseň života“ naďalej prispieval k zvyšovaniu bezpečnosti, ochrane života, zdravia a majetku seniorov. Súčasťou projektu je informačný leták, ktorý obsahuje rady a odporúčania bezpečného správania na ulici v cestnej premávke, ako si zabezpečiť majetok a tiež ako sa vyhnúť podvodom. V letáku je uvedený zoznam kontaktov, na ktoré sa možno obrátiť v prípade potreby pomoci. V rámci projektu „Bezpečná jeseň života“ sa v roku 2025 uskutočnilo 283 stretnutí s účasťou 9 585 seniorov, počas ktorých bolo distribuovaných 9 814 materiálov.

V rámci „Celoslovenských preventívnych opatrení na úseku ochrany seniorov pred podvodmi a inou trestnou činnosťou páchanou prostredníctvom zaužívaných legiend“ bolo v roku 2025 zrealizovaných 442 preventívnych aktivít, počas ktorých bolo oslovených 18 884 seniorov (jednalo sa o prednášky, besedy, kvízy a osvetové aktivity).

V hodnotenom období okrem vyššie uvedených aktivít, ktoré sú štatisticky vyhodnotené samostatne bolo zrealizovaných v cieľovej skupine seniorov 49 preventívnych aktivít k ďalším sociálno-patologickým javom, počas ktorých bolo oslovených 1 928 seniorov (aktivity k témam práca polície, dopravná výchova, bezpečné používanie informačno-komunikačných technológií, násilie, ochrana majetku, trestnoprávna zodpovednosť, šikana, drogy, obchodovanie s ľuďmi).

Preventívne aktivity realizovali policajti najmä v zariadeniach združujúcich seniorov, osvetové aktivity realizovali v teréne ako napr. v nákupných centrách, zdravotníckych zariadeniach, uliciach miest a obcí, atď.

Policajti upozorňovali seniorov na základné návyky bezpečného správania, ktoré smerujú k zvýšeniu ich vlastnej bezpečnosti. Poskytovali rady a odporúčania, ako sa nestáť obeťou podvodníkov, zlodejov a domáceho násillia. Informovali o trestnej činnosti páchanej na senioroch prostredníctvom zaužívaných legiend. Policajti sa každý deň stretávali či už individuálne alebo skupinovo so seniormi, ktorých predovšetkým varovali pred podvodnými konaniami iných osôb, ale diskutovali napríklad aj o bezpečnosti v doprave alebo ako sa bezpečne správať na internete a iné témy.

V súvislosti so zvyšovaním bezpečnosti, ochrany života, zdravia a majetku starších ľudí, hovorcovia PZ informovali a upozorňovali prostredníctvom celoslovenských i regionálnych médií verejnosť o prípadoch trestnej činnosti, kedy sa obeťami stali osoby vyššieho veku. Polícia neustále apelovala nielen na seniorov samotných, ale aj na mladšiu generáciu, ktorá môže opakovane napomínať staršiu osobu (rodiča, starého rodiča, suseda, ...), na potrebnú opatrnosť a ostražitosť v kontakte s neznámymi osobami, ktoré sa obracajú na seniorov so žiadosťou o poskytnutie finančnej hotovosti.

V rámci medializácie danej problematiky bolo v roku 2025 vydaných 80 tlačových správ, zrealizovaných 13 rozhovorov (besied, reportáží), zverejnených 468 príspevkov na sociálnych sieťach a 434 ďalších rôznych príspevkov (obecný rozhlas, print, web, ...).

V období roku 2025 Úrad prevencie kriminality Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ÚPK MV SR“) realizoval prostredníctvom informačných kancelárií pre obeť kriminality a inej protispoločenskej činnosti (ďalej len „informačné kancelárie“) spolu 118 vzdelávacích preventívnych aktivít určených pre seniorov, ktorých sa zúčastnilo 3 726 osôb.

Obsahové zameranie aktivít bolo prioritne orientované na nasledujúce oblasti:

- prevencia podvodov a krádeží („Ako sa nestáť obeťou podvodníkov a zlodejov“) – 104 aktivít pre 3 436 účastníkov,
- prevencia obchodovania s ľuďmi – 2 aktivity pre 68 účastníkov,

- mediálna gramotnosť a problematika hoaxov – 5 aktivít pre 114 účastníkov,
- nenávisťné prejavy – 1 aktivita pre 16 účastníkov,
- internetová bezpečnosť – 4 aktivity pre 61 účastníkov,
- šikana a kyberšikana – 2 aktivity pre 31 účastníkov.

V hodnotenom období sa zároveň uskutočnilo deviate a desiate zasadnutie regionálnych platforiem pre pomoc obetiam trestných činov na úrovni jednotlivých krajov. Tieto platformy sú koordinované miestnymi príslušnými informačnými kancelárkami a združujú zástupcov štátnej správy, územnej samosprávy, neziskového sektora a vzdelávacích inštitúcií. Súčasťou rokovaní boli aj témy priamo súvisiace s ochranou seniorov.

Zvyšovanie povedomia starších osôb v oblasti ochrany pred kriminalitou bolo podporené aj prostredníctvom mediálnych aktivít. Počas Mesiaca úcty k starším ÚPK MV SR zintenzívnil realizáciu vzdelávacích preventívnych aktivít a v spolupráci s Jednotou dôchodcov Slovenska uskutočnil tematické podujatia zamerané na prevenciu podvodov a krádeží. Účastníkom z denných centier, klubov dôchodcov, miest a obcí boli poskytnuté informácie o najčastejších formách podvodov vrátane online prostredia, ako aj praktické rady a odporúčania.

V mesiacoch október a november prebiehala prostredníctvom sociálnych sietí Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (Facebook, Instagram) a webového sídla www.minv.sk mini informačná kampaň zameraná na ochranu seniorov, pozostávajúca najmä z infografík s odporúčaniami. V sledovanom období bolo zaznamenaných šesť mediálnych výstupov k tejto téme a vydaná jedna tlačová správa.

V roku 2025 poskytli informačné kancelárie pomoc celkovo 124 klientom vo veku nad 60 rokov. Najčastejšie išlo o prípady súvisiace s podvodmi, domácim násilím, ublížením na zdraví, trestnou činnosťou v online prostredí, vydieraním, nebezpečným vyhrážaním a obmedzovaním osobnej slobody. Klientom boli poskytované základné informácie a sprostredkovaná odborná pomoc v závislosti od individuálnych potrieb jednotlivých prípadov.

Okrem toho ÚPK MV SR realizoval prostredníctvom informačných kancelárií aj 17 vzdelávacích preventívnych aktivít určených pre skupiny terénnych sociálnych pracovníkov a opatrovateľov, ktorých sa zúčastnilo 266 osôb. Tematicky boli tieto aktivity zamerané najmä na:

- prevenciu podvodov a krádeží („Ako sa nestáť obeťou podvodníkov a zlodejov“) – 10 aktivít pre 182 účastníkov,
- prevenciu obchodovania s ľuďmi – 7 aktivít pre 84 účastníkov.

4. Záver

V roku 2025 bol v oblasti kriminality spáchanej na senioroch zaznamenaný nárast trestných činov. Oproti minulému roku počet prípadov spáchaných na senioroch stúpol o 743 trestných činov. Seniori sú i naďalej najčastejšie obeťami násilnej kriminality, následne majetkovej kriminality a ekonomickej kriminality. Najviac trestných činov spáchaných na senioroch bolo zistených v Bratislavskom kraji, Trenčianskom kraji a Košickom kraji. Častejšími obeťami trestnej činnosti sú ženy. Trestnú činnosť na senioroch v značnej miere páchajú páchatelia s trestnou minulosťou, páchatelia pod vplyvom alkoholu a nezamestnaní páchatelia. Predmetom záujmu páchatel'ov sú najmä finančné prostriedky.

Pri násilnej kriminalite bol zistený celkový nárast počtu prípadov. Najčastejšie boli seniori obeťami nebezpečného vyhrážania v 405 prípadoch z celkového počtu 894 prípadov. Z hľadiska celkového trendu vývoja trestnej činnosti páchanej v rámci domáceho násillia na senioroch možno v medziročnom porovnaní roku 2025 a 2024 hovoriť o náraste tejto kriminality. Na druhej strane je však potrebné poznamenať, že domáce násillie sa vyznačuje vysokou mierou latencie. V rámci EŠSK sú evidované len údaje o tých trestných činoch, ktoré boli oznámené PZ a o ktorých sa PZ dozvedel v rámci svojej činnosti (boli odhalené PZ). Vzhľadom na vysokú latenciu tejto trestnej činnosti sa predpokladá, že reálny výskyt domáceho násillia môže byť omnoho vyšší. Najviac trestných činov spáchaných v rámci domáceho násillia na senioroch bolo zaznamenaných v Trenčianskom kraji. Najčastejšími trestnými činmi v rámci domáceho násillia na senioroch boli nebezpečné vyhrážanie a týranie blízkej a zverenej osoby. Častejšími seniorskými obeťami kriminality súvisiacej s domácim násillím sú ženy.

Pri majetkovej kriminalite sa počet prípadov oproti minulému roku zvýšil. Seniori boli majetkovou kriminalitou ohrozovaní najviac pri krádežiach na osobách. Riziko krádeže im naďalej hrozí najmä v Bratislavskom kraji a Košickom kraji. Táto kriminalita je vo zvýšenej miere páchaná na ulici alebo v nákupných centrách.

Pri vybranej ekonomickej kriminalite bol oproti minulému roku zistený nárast. Seniori boli najčastejšie obeťami podvodu. Najviac prípadov ekonomickej kriminality páchanej na senioroch bolo zistených v rámci Bratislavského kraja. Prevažná väčšina prípadov bola páchaná v diskretnejšom prostredí, často v samotných príbytkoch seniorov. Väčšinou išlo o oklamanie seniorov pri rôznych úkonoch, kedy páchatelia využívali nízke právne vedomie, nepozornosť a dôverčivosť seniorov, no i naďalej sa vyskytovali prípady podvodného vylákania peňazí pod vymyslenými legendami. Častejšími seniorskými obeťami sú ženy. Medzi častých páchatel'ov ekonomickej kriminality patria osoby s trestnou minulosťou a nezamestnaní.

V rámci špecifickej kriminality páchanej na senioroch išlo najmä o prípady podvodného konania s využitím vopred pripravenej legendy. Páchatelia sa na túto kriminalitu vopred pripravujú, v prevažnej väčšine pochádzajú zo špecifických sociálne uzavretých komunit, najmä z južného Slovenska, ale taktiež aj zo zahraničia. Táto kriminalita predstavuje pre nich spôsob obživy a seniori najvhodnejšiu obeť. Úroveň tejto kriminality od minulého roka má klesajúci charakter. Najviac prípadov bolo zistených v rámci Bratislavského a Trnavského kraja. Najpoužívanejšia legenda bola „falošný policajt“ a „vnuk“ s rôznymi emotívnymi príbehmi.

Z dôvodu, že seniori patria medzi rizikové obeť kriminality, PZ i naďalej odporúča, aby členovia Rady vlády Slovenskej republiky pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných politík procesu starnutia populácie a spolupracujúce subjekty v rámci ich činnosti zabezpečili pravidelné a systematicky sa opakujúce preventívne aktivity zamerané na ochranu seniorov pred trestnou činnosťou. Odporúča, aby na tieto účely boli využívané už spracované informačné materiály, ktoré sú zamerané na ochranu seniorov pred podvodníkmi a zlodejmi.

ako aj na ochranu seniorov v súvislosti s podvodnými telefonickými volaniami, ochranou ich majetku a bezpečnosti. Informačné materiály sa nachádzajú v prílohách tejto správy.

Tiež považujeme za potrebné naďalej pokračovať v osvedčených preventívnych aktivitách v oblasti prevencie a eliminácie násilia so zameraním aj na cieľovú skupinu seniorov, zvyšovať povedomie seniorov a prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov, ktoré sú zamerané a dostupné pre cieľovú skupinu seniorov (rozhlas, televízia, tlač).